

REVELATIO

COGITATIO FIDEI

Colecția **Revelatio** este coordonată de
Otniel-Laurean Vereș

RICARDO ALDANA
MARY HEALY
PAOLO PROSPERI

LEGĂMÎNTUL LUI DUMNEZEU
TREI ESEURI DESPRE UNITATEA SCRIPTURII

Traducere din limba engleză
de **Camelia Luncan**

Ratio et Revelatio
2021

**Seria *Cogitatio fidei* este coordonată de
Alin Tat și Antoaneta Sabău**

**Volum apărut în colaborare cu Asociația
Studia Oecumenica, Sibiu**

Redactor: Leonard Netedu

Copertă: Paula Cionca

DTP: Paula Cionca

Tipărit la Print Expert, Oradea

© Communio: International Catholic Review 37, 3, 2010

© Copyright: Ratio et Revelatio, 2021

Imagine coperta I: Cristos, tronînd, *Book of Kells*, sec. IX,
Trinity College Library, Dublin.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALDANA, RICARDO

Legămîntul lui Dumnezeu: trei eseuri despre unitatea
Scripturii / Ricardo Aldana, Mary Healy, Paolo Prosperi;
trad.: Camelia Luncan. - Oradea : Ratio et Revelatio, 2021

ISBN 978-606-9659-27-4

I. Healy, Mary

II. Prosperi, Paolo

III. Luncan, Camelia (trad.)

2

Editura Ratio et Revelatio

Str. Sofiei nr. 3, Oradea, Bihor, România, 410183

e-mail: office@ratioetrevelatio.com

www.ratioetrevelatio.com

CUPRINS

DUMNEZEUL TREIMIC CA UNITATE A SCRIPTURII

RICARDO ALDANA	7
<i>Introducere: formularea întrebării .....</i>	<i>7</i>
1. IN CHRISTO	13
2. DE SPIRITU SANCTO	17
3. PROCESSIO SCRIPTURAE A DEO	
IN PROCESSIONE SPIRITUS	20
4. EX MARIA VIRGINE	24

HERMENEUTICA LUI ISUS

MARY HEALY	33
1. INTRODUCERE	33
2. DOMNUL SABATULUI	42
3. DOMNUL LUI DAVID	50
4. CONCLUZIE	56

NOVUM IN VETERE LATET. VETUS IN NOVO PATET:

SPRE O REÎNNOIRE A EXEGEZEI TIPOLOGICE

PAOLO PROSPERI	61
1. CÎTEVA PREMISE	64
2. ÎNTRE CONTINUITATE ȘI DISCONTINUITATE:	
„LOCUL” DIFICIL AL TEOLOGIEI BIBLICE	68
3. ÎN CĂUTAREA PRINCIPIILOR CĂLĂUZITOARE	71
3.1. Misterul pascal,	
cheia ce deschide Scripturile	71
3.2. Analogia cristologică	73
a. O unitate dialogică și dinamică	73
b. Transfigurarea	75

c. <i>Perihoreza</i>	80
d. <i>Omnia loquuntur unum ineffabile</i>	83
3.3. <i>Logica „anagogică” în lumina misterului pascal:</i>	
<i>recitirea lui Dionisie</i>	84
a. <i>Telos: în privința noțiunii de împlinire</i>	84
b. <i>Negația în concordanță cu eminența,</i> <i>nu cu privarea</i>	87
c. <i>Recapitulare: duo miscuit speratum</i> <i>et insperatum</i>	90
d. <i>Coincidentia oppositorum</i>	93
e. <i>Iubirea „poate fi spusă în multe feluri”</i>	98
3.4. <i>Principii călăuzitoare</i>	101
4. <i>DISCONTINUITATEA CA LOC AL LIBERTĂȚII</i> <i>ÎN ACTUL HERMENEUTIC</i>	106
5. <i>CONCLUZIE: DESFĂTAREA RECUNOAȘTERII</i>	108

DUMNEZEUL TREIMIC CA UNITATE A SCRIPTURII

RICARDO ALDANA

„Spiritul Sfânt, care unește în sine voința iubitoare a Tatălui și a Fiului, înglobează de asemenea primirea iubitoare a Cuvîntului din partea autorilor sacri în această unitate - și astfel îi unește pe Tatăl și Fiul și dinăuntrul Scripturii înseși.”

Introducere: formularea întrebării

Exegeza și teologia sînt menite să redescopere dintr-o perspectivă nouă unitatea Scripturilor ca mister care pătrunde pînă în ființa lui Dumnezeu. Folosim aici termenul „mister” în sensul tradițional al cuvîntului, care, în cuvintele lui Newman, semnifică „adevăr tainic”: adică „un har invizibil din cer care ia o formă exterioară, o posesiune prețioasă care va fi păzită cu evlavie și recunoștință de dragul realității raiului conținut în ea.”¹ Adoptarea termenului de mister în acest context este potrivită, pentru că Biblia ne confruntă de la bun început cu o realitate ce depășește toată priceperea omului: realitatea cuvintelor omenești care exprimă unicul Cuvînt al lui Dumnezeu.

---

¹ J. H. Newman, „Sermon 18”, în *Parish Sermons*; citat de către Louis Bouyer, *Le mystère de la foi*, (Geneva, 2006), 63; Eng., *Newman's Vision of Faith: A Theology for General Times of Apostasy* (San Francisco: Ignatius Press, 1986).